

Міністерство освіти і науки України

Сумський державний університет

Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту

Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____Юлія СЕРПЕНІНОВА

(підпис)

«__» _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

Зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

освітньо-професійної програми «Облік і аудит»

На тему: «ІНТЕРНЕТ-ТОРГІВЛЯ: ПЕРСПЕКТИВИ ОБЛІКУ ТА

ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ»

Здобувачки групи ОП-91а Гербут Яни Олександрівни

Кваліфікаційна робота бакалавра містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____

(підпис)

Яна ГЕРБУТ

Керівник: к.е.н., доцент Олена КРАВЧЕНКО

_____

(підпис)

Консультант: фінансовий директор ТОВ «Юрист і Бухгалтер»

Інна МОСКАЛЕНКО

_____

(підпис)

Суми - 2023 рік

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи бакалавра на тему:

На тему: «ІНТЕРНЕТ-ТОРГІВЛЯ: ПЕРСПЕКТИВИ ОБЛІКУ ТА

ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ»»

студентки Гербут Яни Олександрівни

Актуальність зумовлена тим, що сучасна економіка все більше перетворюється на цифрову, а інтернет-торгівля стає важливою складовою цього процесу. Україна не є винятком, і вона також стикається з розвитком інтернет-торгівлі та необхідністю адаптувати законодавство і облікові процедури до цих нових реалій. Отже, тема обліку та оподаткування інтернет-торгівлі в Україні є досить важливою та зумовлює адаптацію законодавства до нових реалій, забезпечення фінансової стійкості країни, прозорість фінансових операцій та використання міжнародного досвіду для вдосконалення української системи. Це дозволяє стимулювати розвиток електронної комерції, підтримувати підприємництво та сприяє економічному зростанню країни.

Метою кваліфікаційної роботи полягає у встановленні теоретичних і практичних аспектів обліку та оподаткування інтернет-торгівлі в Україні.

Об'єктом дослідження є процес обґрунтування теоретичних і практичних аспектів обліку та оподаткування інтернет-торгівлі в Україні.

Предметом дослідження виступає сукупність теоретичних і практичних аспектів обліку та оподаткування інтернет-торгівлі в Україні.

Методичною основою дослідження виступають загальнонаукові методи: діалектичний, системного підходу, метод індукції й дедукції, аналіз і синтез; специфічні: хронологічного й систематичного спостереження, порівняння, класифікації даних, узагальнення.

Інформаційною базою виступали наукові праці вчених, посібники та статті, що стосуються обліку та оподаткування інтернет-торгівлі. Також було використані аналітичні та методичні матеріали. Підґрунтям цього вивчення

стали роботи вітчизняних вчених стосовно сутності сутності електронної комерції, важливості обліку та оподаткування інтернет-торгівлі в Україні.

Основний науковий результат роботи полягає в наступному:

- визначено основні проблеми обліку та оподаткування інтернет-торгівлі в Україні;
- запропоновано можливі шляхи вдосконалення сфери обліку та оподаткування інтернет-торгівлі шляхом впровадження міжнародного досвіду;
- проаналізовано обсяги ринку електронної комерції в Україні та виявлено основні фактори впливу за останні роки;
- виявлено різницю між такими організаційно-правовими формами як ТОВ та ФОП.

Результати апробації основних положень кваліфікаційної бакалаврської роботи розглядалися на VI Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції 2-3 березня 2023 р.

Ключові слова: електронна комерція, інтернет-торгівля, облік, оподаткування, інтернет-магазин.

Зміст кваліфікаційної роботи викладено на 53 сторінках, зокрема список використаних джерел із 50 найменувань, розміщений на 6 сторінках. Робота містить 3 таблиці, 9 рисунків, 7 додатків, розміщених на 7 сторінках.

Рік виконання кваліфікаційної роботи – 2023 рік.

Рік захисту роботи – 2023 рік.

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Кафедра бухгалтерського обліку та оподаткування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

к.е.н., доцент

_____Юлія СЕРПЕНІНОВА

(підпис)

«__» _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

студентці 4 курсу, групи ОП-91а

Гербут Яни Олександрівни

1. Тема роботи: «Інтернет-торгівля: перспективи обліку та оподаткування в Україні», затверджена наказом по університету № 0568-VI від 25 травня 2023р.
2. Термін подання студентом закінченої роботи 14 червня 2023 р.
3. Мета кваліфікаційної роботи бакалавра обґрунтування теоретичних і практичних аспектів обліку та оподаткування інтернет-торгівлі в Україні.
4. Об'єкт дослідження процес обґрунтування теоретичних і практичних аспектів обліку та оподаткування інтернет-торгівлі в Україні.
5. Предмет дослідження сукупність теоретичних і практичних аспектів обліку та оподаткування інтернет-торгівлі в Україні.
6. Кваліфікаційна робота магістра виконується на статистичних матеріалах Державної статистики України.

7. Орієнтовний план випускної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети

Розділ 1 «Облік інтернет-торгівлі в Україні» – 1 травня 2023 року.

Назва – термін подання

У розділі 1 обґрунтувати економічну сутність електронної комерції, проаналізувати її сутність та види; здійснити огляд нормативно-правового регулювання обліку інтернет-торгівлі в Україні; дослідити господарські операції з придбання та продажу товарів інтернет-магазином та особливості їх бухгалтерського обліку; проаналізувати проблеми обліку інтернет-торгівлі; визначити перспективні шляхи вдосконалення інтернет-торгівлі спираючись на міжнародний досвід.

Зміст конкретних завдань до розділу, які має виконати студент

Розділ 2 «Оподаткування інтернет-торгівлі в Україні» – 20 травня 2023 року.

Назва – термін подання

У розділі 2 обґрунтувати важливість оподаткування інтернет-торгівлі, виділити та проаналізувати основні принципи оподаткування інтернет-торгівлі; розглянути систему оподаткування інтернет-торгівлі та основні системи оподаткування в Україні; здійснити аналіз проблеми оподаткування інтернет-торгівлі та визначити перспективні шляхи вдосконалення інтернет-торгівлі спираючись на міжнародний досвід.

Зміст конкретних завдань до розділу, які має виконати студент

9. Дата видачі завдання «14» квітня 2023 року.

Керівник кваліфікаційної
роботи бакалавра

_____
Підпис

О.В. Кравченко
(Ініціали, прізвище)

Консультант кваліфікаційної
роботи бакалавра

_____
Підпис

І.М. Москаленко
(Ініціали, прізвище)

Завдання до виконання одержав

_____
Підпис

Я.О. Гербут
(Ініціали, прізвище)

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ОБЛІК ІНТЕРНЕТ-ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ.....	9
1.1 Економічна сутність поняття «електронна комерція» її складові та види.....	9
1.2 Облік інтернет-торгівлі в Україні: нормативні вимоги та важливі аспекти.....	14
1.3 Аналіз проблем обліку інтернет-торгівлі в Україні та перспективні шляхи їх вдосконалення: міжнародний досвід	Ошибка! Закладка не определена.
РОЗДІЛ 2. ОПОДАТКУВАННЯ ІНТЕРНЕТ-ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ .	Ошибка!
Закладка не определена.	
2.1 Оподаткування інтернет-торгівлі: важливість та принципи	Ошибка! Закладка не определена.
2.2 Система оподаткування інтернет-торгівлі	29
2.3 Аналіз проблем оподаткування інтернет-торгівлі в Україні та перспективні шляхи їх вдосконалення: міжнародний досвід.....	
Ошибка! Закладка не определена.	
ВИСНОВКИ.....	39
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	41
ДОДАТКИ.....	47

ВСТУП

Прогресивний розвиток та впровадження електронної торгівлі стали однією з найбільш значних змін у світі бізнесу. Інтернет-технології та широкі можливості мережі Інтернет надали можливість розвитку електронної торгівлі в світовому масштабі, що дозволяє зростання обсягів продажу товарів та послуг через онлайн середовище. У більшості країн, включаючи Україну, до 70% бізнесу здійснює свою діяльність в інтернеті, що свідчить про великий розвиток електронної торгівлі та її значущість для економіки.

В Україні інтернет-торгівля швидко зростає та розвивається, але разом зі зростанням популярності цієї галузі з'являється багато проблем, пов'язаних з обліком та оподаткуванням. Ці проблеми можуть виникнути через відсутність чіткої законодавчої бази та регулювання відносно оподаткування інтернет-торгівлі, а також через складність обліку операцій у цій галузі.

Додатковою складністю є те, що інтернет-торгівля здійснюється на території різних країн, що ускладнює процес обліку та оподаткування. Інтернет-магазини, що працюють в Україні, повинні дотримуватись вимог місцевого законодавства, а також міжнародних договорів, які регулюють оподаткування в міжнародній торгівлі.

Мета кваліфікаційної роботи полягає у встановленні теоретичних і практичних аспектів обліку та оподаткування інтернет-торгівлі в Україні.

Завданнями кваліфікаційної роботи є:

- виділити економічну сутність електронної комерції;
- здійснити огляд нормативно-правового регулювання обліку інтернет-торгівлі в Україні;
- виділити проблемні аспекти нормативного регулювання обліку підприємств видобувної галузі;
- проаналізувати проблеми обліку та оподаткування інтернет-торгівлі в Україні;

- надати шляхи вдосконалення обліку та оподаткування інтернет-торгівлі, спираючись на міжнародний досвід;
- дослідити системи оподаткування інтернет-торгівлі та огрунтувати їх важливість.

Об'єктом дослідження є процес обґрунтування теоретичних і практичних аспектів обліку та оподаткування інтернет-торгівлі в Україні.

Предметом дослідження виступає сукупність теоретичних і практичних аспектів обліку та оподаткування інтернет-торгівлі в Україні.

Для написання цієї роботи використовувались загальнонаукові методи: діалектичний, системного підходу, метод індукції й дедукції, аналіз і синтез; специфічні: хронологічного й систематичного спостереження, порівняння, класифікації даних, узагальнення.

Під час написання роботи використовувалися наукові праці вчених, посібники та статті, що стосуються обліку та оподаткування інтернет-торгівлі. Також було використані аналітичні та методичні матеріали. Підґрунтям цього вивчення стали роботи вітчизняних вчених стосовно сутності електронної комерції, важливості обліку та оподаткування інтернет-торгівлі в Україні.

РОЗДІЛ 1. ОБЛІК ІНТЕРНЕТ-ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ

1.1 Економічна сутність поняття «електронна комерція» її складові та види

Розробка інформаційних технологій в кінці ХХ - на початку ХХІ століття привела до культурної та економічної глобалізації. Поява глобальної мережі Інтернет стала проривом в новій ері, коли комп'ютерні технології вплинули тим чи іншим чином на всі сфери людського життя. У розвинених країнах Інтернет стає вигідною формою товарно-грошових відносин, яка активно впроваджується у всі сфери економіки. Підприємства, що першими використовували глобальну мережу для здійснення електронної комерції, отримали конкурентні переваги, швидкий доступ до інформації та багатьох ресурсів [1].

У світі фінансово-економічної кризи 2008 року малий бізнес в Інтернеті розвивався швидко. Кількість проєктів, у яких налічувалося до 10 учасників постійно збільшувалась, незважаючи навіть на зниження ділової активності.

Це стало можливим завдяки тому, що під час загального спаду ділової активності, численні звільнення змусили молодих працівників відкривати свій власний бізнес. Інтернет був найкращою можливістю, оскільки не вимагав значних вкладень. Ця перевага зробила торгівлю онлайн привабливою для усіх економічних суб'єктів, незалежно від їх розміру. Криза змусила керівників компаній діяти - скорочувати штат, зменшувати бюджети та зарплати працівникам [2].

Однак, незважаючи на стрімкий розвиток мережі Інтернет та зв'язків у ній, слід зазначити, що розглядався термін «електронна комерція» різними науковцями, проте єдиного, загальноприйнятого визначення немає. Сучасні вітчизняні вчені більше зацікавлені в практичних аспектах, ніж у дослідженні термінології та сутності електронної комерції, проте є виключення.

Розглянемо табл.1.1, щодо трактування терміну «електронна комерція».

Таблиця 1.1 – Трактування терміну «електронна комерція»

№	Автор тлумачення	Сутність поняття «відрядження»
1	О.Шевчук [Ошибка! Источник ссылки не найден.]	Електронна комерція - формування та реалізація бізнес-процесів, які використовують технології електронного обміну даними для забезпечення підтримки здійснення операцій торгівлі товарами та послугами.
2	О. Гаврись [Ошибка! Источник ссылки не найден.]	Електронна комерція – це спосіб здійснення бізнесу, який передбачає використання Інтернет-технологій та забезпечує можливість купівлі-продажу товарів та послуг в онлайн-режимі.
3	ЗУ «Про Електронну комерцію» [Ошибка! Источник ссылки не найден.]	Електронна комерція – це відносини, спрямовані на отримання прибутку, що виникають під час вчинення правочинів щодо набуття, зміни або припинення цивільних прав та обов'язків, здійснені дистанційно з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем, внаслідок чого в учасників таких відносин виникають права та обов'язки майнового характеру.

Економічна сутність електронної комерції полягає в тому, що це є інструмент для здійснення комерційних операцій через Інтернет, що дає змогу здійснювати торгівлю товарами та послугами онлайн.

В електронній комерції продається все, що може бути продане в реальному світі: товари, послуги, програмне забезпечення, електронні книги, музику, фільми і т.д. Однак, електронна комерція не обмежується просто продажем товарів та послуг - це включає в себе весь цикл продажу: від пошуку покупців та укладення угод до доставки товару та здійснення платежів.

Основна економічна перевага електронної комерції полягає в тому, що вона забезпечує широку доступність товарів та послуг, знижує витрати на їх продаж, підвищує ефективність бізнесу та забезпечує міжнародний рівень конкуренції. Крім того, електронна комерція дозволяє покупцям порівнювати ціни, шукати інформацію про товари та послуги, здійснювати покупки в зручний час та місце [6].

Для того, щоб докладніше розібратися з сутністю електронної комерції, необхідно ознайомитися з її складовими (рис.1.1).

Рисунок 1.1 – Складові електронної комерції

Як бачимо з рис. 1.1, складові електронної комерції досить різноманітні, тому необхідно детальніше розглянути значення кожної з вищевказаних складових електронної комерції:

- електронна купівля або продаж товарів через онлайн сервіси або через Інтернет передбачає процес купівлі або продажу товарів та послуг за допомогою Інтернету, що дозволяє зробити операцію з будь-якої точки світу в будь-який час [7];
- мобільна комерція - це процес купівлі або продажу товарів та послуг за допомогою мобільних пристроїв, таких як смартфони та планшети;
- електронні перекази коштів полягають в пересиланні грошей через Інтернет, що дозволяє зробити переказ безпосередньо на банківський рахунок або через платіжні системи;
- під складовою «управління ланцюжками постачань» мається на увазі система управління процесами, пов'язаними з постачанням товарів та послуг,

що дозволяє оптимізувати витрати та підвищити ефективність логістичних процесів;

- просування товарів та послуг через Інтернет з використанням різноманітних інструментів, таких як рекламні кампанії, соціальні мережі, розкривають сутність інтернет-маркетингу;

- онлайн-обробка транзакцій – це так звана обробка оплат за товари та послуги, що проводяться через Інтернет;

- електронний обмін даними полягає в обміні інформацією між різними системами та комп'ютерами, що дозволяє автоматизувати процеси бізнесу та зменшити час на виконання рутинних завдань [7];

- системи управління запасами за допомогою програмних засобів дозволяють підприємствам планувати закупівлі, виявляти та усувати проблеми з запасами та знижувати витрати на складське утримання;

- автоматизовані системи збору даних - це програмні засоби, що допомагають підприємствам збирати та аналізувати дані з різних джерел, таких як соціальні мережі, Інтернет, бази даних та інші.

Головна перевага електронної комерції полягає в тому, що вона доступна усім і скрізь, де працює Інтернет. Це дозволяє шукати постачальників та покупців, оплачувати рахунки та оформлювати договори швидко та зручно, не виходячи з дому.

Види електронної комерції можна класифікувати за двома ознаками: що та кому продають (види). Що продають: фізичні товари — продукти, одяг, меблі, електроніку, паперові книги; цифрові товари — музика, кіно і серіали, електронні книги, онлайн-курси; послуги — фотографування, прибирання, допомога з переїздом і так далі. Перелік «Кому продають» наведений в Додатку Б. Два найпоширеніші типи — B2C і B2B [8].

Однією з найбільш популярних бізнес-моделей інтернет-торгівлі в Україні є дропшипінг. Дропшипінг – це метод управління ланцюжками поставок, при якому продавець не тримає товар на складі, а замість цього передає контакти клієнтів і деталі замовлення посереднику, який, в свою

чергу, займається відправкою замовлення безпосередньо покупцеві [9] (Рисунок 1.2).

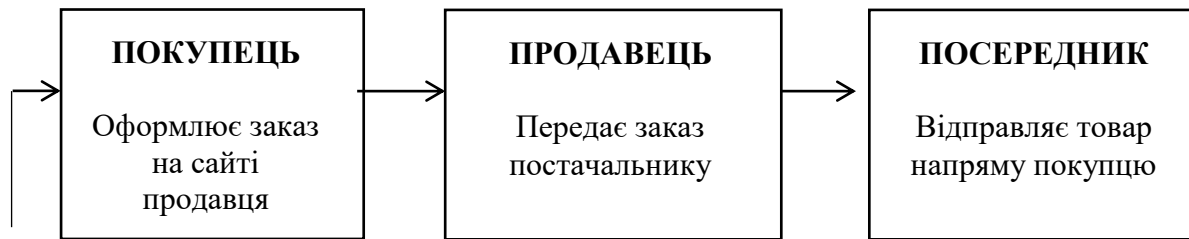

Рисунок 1.2 – Схема функціонування дропшипінгу

Колишні методи роботи підприємців вимагали від них вирішування не тільки маркетингових завдань, але й логістичних проблем. Необхідно було обдзвонювати покупців, самостійно забирати товари зі складів постачальників, знаходити місце для їх зберігання, упаковувати та передавати в службу доставки, а при необхідності – вирішувати питання повернень.

З використанням послуг дропшипінгу підприємець може сконцентруватися на продажах, просуванні товарів та розвитку свого бізнесу. Використання дропшипінгу є популярним варіантом для малого та середнього бізнесу, який дозволяє збільшити прибуток та знизити витрати.

Дропшипінг є ефективною бізнес-моделлю, яка має декілька вагомих переваг [10]:

- мінімізація ризиків: однією з ключових переваг дропшипінгу є відсутність необхідності зберігати товарні запаси або вносити авансові платежі постачальникам. Оскільки товари не належать фізично та документально дропшиперу, йому не потрібно здійснювати оптові закупівлі або забезпечувати їх зберігання. Головний ризик полягає лише у витратах на реєстрацію домену та хостингу;

- проста доставка: дропшипер не потребує власних зусиль для забезпечення доставки та упаковки товарів. Достатньо розмістити

замовлення на веб-сайті постачальника, і вони автоматично надсилають товар покупцеві. Ризик пошкодження товару також покривається продавцем;

– відсутність потреби у складському просторі: дропшиперу не потрібно займатися зберіганням товарів на власних складах або відкривати роздрібні торгові місця. Для успішного ведення бізнесу потрібен лише веб-сайт, де можна розміщувати товари для продажу.

Незважаючи на переваги, дропшипінг також має свої проблеми. Серед них можна виділити пошук надійних постачальників, з якими можна укласти вигідні угоди, відсутність контролю за товарними запасами, конкуренцію на ринку та необхідність розвитку певних навичок для успішного ведення бізнесу [11].

Підсумовуючи, слід зазначити, що електронний бізнес сьогодні є справжнім феноменом, який став сучасним та перспективним напрямом для багатьох підприємців. За останні роки великий попит на електронну торгівлю свідчить про зростаючу популярність цього сектору, а дропшипінг, що розвивається в умовах швидкого росту електронної торгівлі, тому доказ. Він може стати привабливим варіантом для підприємств малого бізнесу, оскільки дозволяє уникнути багатьох фінансових та логістичних складнощів.

1.2 Облік інтернет-торгівлі в Україні: нормативні вимоги та важливі аспекти

Інтернет-торгівля в останні роки набула великої популярності та стала важливою складовою сучасного бізнесу. Цей вид комерції відкриває безліч можливостей для підприємців та споживачів, забезпечуючи швидкий доступ до товарів та послуг, зручність покупок та глобальний охоп. Однак, для успішної здійснення інтернет-торгівлі, підприємцям необхідно враховувати нормативні вимоги щодо обліку та звітності.

Україна має ряд нормативно-правових актів, які регулюють облік інтернет-торгівлі та встановлюють правила, які підприємці повинні дотримуватись.

Основні нормативні документи, щодо обліку інтернет-торгівлі в Україні наведено в таблиці 1.2

Таблиця 1.2 – Нормативні акти, що регулюють облік інтернет-торгівлі в Україні

№	Назва нормативного акту	Характеристика
1	Закон про електронну комерцію [5]	Встановлює правові вимоги до здійснення інтернет-торгівлі.
2	Податковий кодекс України [12]	Встановлює правила оподаткування діяльності в інтернет-торгівлі
3	Закон про захист прав споживачів [13]	Регулює відносини між споживачами і постачальниками товарів, робіт і послуг.
4	Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [14]	Встановлює вимоги до бухгалтерського обліку, у тому числі до обліку інтернет-торгівлі.

Розглянемо детальніше призначення кожного із вищезазначених нормативно-правових актів.

Закон про електронну комерцію визначає правовий режим електронної комерції в Україні та встановлює вимоги, які повинні дотримуватися підприємцями, зайнятими в інтернет-торгівлі. Згідно з цим законом, підприємці, що здійснюють інтернет-торгівлю, повинні виконувати такі правові вимоги: інформаційна звітність, захист персональних даних, електронні договори, захист прав споживачів, захист від шахрайства та недобросовісної конкуренції та податкове законодавство [5].

Податковий кодекс України також має важливе значення для обліку інтернет-торгівлі. Він затверджує правила оподаткування діяльності в інтернет-торгівлі, зокрема щодо реєстрації платників ПДВ, обліку та звітності, оподаткування електронних послуг та митного оформлення товарів. Підприємці повинні бути уважними щодо виконання вимог податкового законодавства та своєчасного подання звітності [12].

Закон про захист прав споживачів є важливим нормативним актом, який встановлює права та обов'язки споживачів, а також механізми їх захисту. У цілому, цей закон спрямований на забезпечення рівних прав та захисту інтересів споживачів у відносинах між споживачами і постачальниками. Закон також встановлює відповідальність постачальників за порушення прав споживачів і процедури розгляду скарг та спорів [13].

Додатково, важливим нормативним актом є "Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні". Цей закон встановлює вимоги до бухгалтерського обліку, включаючи облік інтернет-торгівлі, складання фінансової звітності та розрахунків з клієнтами та постачальниками. Підприємці повинні слідкувати за правильністю обліку такого виду торгівлі та відповідності фінансової звітності реальним показникам економічної діяльності [14].

Успішна інтернет-торгівля передумовлює додержання нормативних вимог щодо обліку та звітності. Підприємцям слід ознайомитись з усіма відповідними нормативними актами, розробити ефективну систему обліку та забезпечити відповідність усіх дій вимогам законодавства.

Отже, можна дійти висновку, що для підприємств та установ слід використовувати актуальну нормативну базу, щоб належним чином регулювати діяльність інтернет-торгівлі. Варто зазначити, що чинне законодавство може потребувати додаткових оновлень та доповнень для повного регулювання діяльності інтернет-магазинів і надання чіткого визначення цьому поняттю. Розвиток технологій і поява нових схем бізнесу в електронній комерції можуть створювати потребу в адаптації нормативних актів до сучасних реалій.

Давайте розглянемо господарські операції з придбання та продажу товарів інтернет-магазином та особливості їх бухгалтерського обліку.

Придбання товарів інтернет-магазином є початковим етапом у формуванні товарного асортименту для подальшої реалізації. При придбанні товарів, їх вартість відображається на дебеті рахунку 28 "Товари" за

первісною вартістю. Це означає, що сума, витрачена на придбання товарів, відображається як актив компанії. Складові первісної вартості придбаних товарів зазначені в Додатку В [5].

Під час здійснення продажу товарів, компанія має враховувати витрати, які відповідають їх собівартості. Для точного реєстрування витрат, пов'язаних зі собівартістю реалізованих товарів, використовується рахунок 902 "Собівартість реалізованих товарів". Цей рахунок відображає витрати, пов'язані з виробництвом або придбанням товарів з метою їх подальшої реалізації [15].

Як саме відображаються операції з продажу товарів на рахунках, показано в Додатку Г. Наведені рахунки використовуються для фіксації доходу від продажу товарів покупцям, як вітчизняним, так й іноземним [16].

Якщо інтернет-магазин здійснює продаж товару за кордон, то дохід у валюті перетворюється на гривню за курсом, що діяв на дату отримання передоплати. У випадку, коли товар спочатку доставляється, а потім надходить оплата, дохід відображається на дату визнання доходу згідно з Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку 15 "Дохід". У другому випадку, у підприємства виникає монетарна дебіторська заборгованість, а витрати і доходи, що виникають від перерахунку курсових різниць, відображаються в інших операційних доходах або витратах.

Одним з важливих аспектів є визнання доходу від продажу товарів у певний момент. Це особливо актуально для торговців, які здійснюють продажі за кордон і пов'язані з тривалою доставкою товару до покупця. Для належного визнання доходу необхідно ретельно проаналізувати умови продажу товару покупцеві. Важливо встановити, які ризики несе перевізник або служба доставки, хто відповідає перед страховою компанією у разі страхового випадку, а також яка сторона компенсує вартість товару у разі його втрати або пошкодження [15]. Для кращого розуміння того, як придбання та реалізація товарів відображаються в обліку інтернет-магазину, можна розглянути практичний приклад (Додаток Д).

Транспортно-заготівельні витрати є невід'ємною складовою первісної вартості товарів під час їх оприбуткування, і вони розподіляються пропорційно до їх вартості. При оцінці вибуття обігрівачів, підприємство використовує метод ідентифікованої вартості.

Оприбуткування товарів в інтернет-магазині зазвичай відбувається шляхом оформлення прибуткового ордеру, який фіксує факт отримання товару від постачальника. Накладна та товарно-транспортна накладна використовуються для відображення деталей доставки та переміщення товару. Акт приймання-передачі товару відображає факт отримання товару покупцем [17].

Залежно від потреб і специфіки підприємства, можливе розроблення власних форм документів, що відповідають внутрішнім вимогам та процедурам компанії. У таких випадках важливо дотримуватись усіх необхідних реквізитів та вимог, які встановлені для первинної документації. Це забезпечить належний облік та контроль за оприбуткуванням товарів у межах інтернет-торгівлі підприємства.

Бухгалтерський облік реалізації товарів у мережі Інтернет є досить гнучким і ще не має чіткого регулювання у нормативних документах. Однак, при продажу товарів в інтернеті, зазвичай використовуються такі документи, як товарні чеки або фіскальні чеки, видаткові накладні та інші форми документів, розроблені самими підприємствами.

Однією з особливостей інтернет-торгівлі є відсутність фізичного контакту між працівниками магазину та покупцями під час продажу. Це ставить певні вимоги до документації та передачі документів у таких випадках, коли інтернет-магазин користується послугами посередників для доставки товару (наприклад, пошта, кур'єрська служба та інші) [18].

У таких ситуаціях інтернет-магазин повинен передати покупцеві один екземпляр первинного документа, який підтверджує продаж товару, через посередника. Цей документ може бути товарним чеком, видатковою

накладною або іншим документом, що відповідає вимогам законодавства та містить необхідну інформацію про проданий товар.

Якщо продаж товару не передбачає оформлення фіскального чека, покупець може підписати (або надати інші дані) на товарному чеку, видатковій накладній або іншому документі, що підтверджує оплату та отримання товару. Це важливо для забезпечення достовірності та контролю за продажем товарів у мережі Інтернет.

Враховуючи специфіку інтернет-торгівлі, документи, які оформлюються між інтернет-магазином та службою доставки, разом з первинними документами продавця на продаж товару, утворюють комплекс документів. Цей комплекс документів є основою для фіксації операції з продажу товару та отримання послуг з його доставки в бухгалтерському обліку [18].

Крім того, служби доставки часто пропонують додаткові платні послуги, такі як зворотна доставка документів та контроль підпису первинних документів покупцем. Це сприяє забезпеченню надійності та контролю за процесом доставки товару та відповідної документації.

У випадку, коли покупець повертає товар продавцю, необхідно виконати певні господарські операції, їх відображення в бухгалтерському обліку наведено в Додатку Е [19].

Заява покупця, разом з розрахунковим документом, виданим продавцем, є підставою для повернення якісного товару протягом 14-денного терміну. Часто покупець повертає товар інтернет-магазину через служби доставки або пошту. У такому випадку покупець може додати відповідну заяву під час відправки товару, який він повертає.

Ці заходи та документальне оформлення допомагають забезпечити правильне здійснення повернень товарів та виконання господарських операцій, пов'язаних з такими поверненнями, у бухгалтерському обліку інтернет-магазину.

1.3 Аналіз проблем обліку інтернет-торгівлі в Україні та перспективні шляхи їх вдосконалення: міжнародний досвід

У сучасному світі інтернет-торгівля набула великого значення і стала одним з найпопулярніших способів купівлі та продажу товарів. Цей розвиток привів до появи нових викликів і проблем, зокрема в галузі бухгалтерського обліку інтернет-торгівлі. Україна не є винятком, і вона також стикається з рядом складнощів, пов'язаних з обліком інтернет-торгівлі. Давайте розглянемо деякі з них та шляхи їх вдосконалення, засновані на міжнародному досвіді (рисунок 1.3).

Рисунок 1.3 – Проблеми, пов'язані з обліком інтернет-торгівлі [20]

Недостатнє регулювання: Україна стикається з проблемою недостатнього регулювання обліку інтернет-торгівлі. Інтернет-торгівля розвивається швидко, але відповідне законодавство і нормативно-правова база відстають від цих змін. Необхідно активно працювати над створенням чітких правил і норм, що регулюють облік інтернет-торгівлі з урахуванням міжнародного досвіду.

Недостатня стандартизація обліку: інтернет-торгівля має свої особливості, які потребують специфічного підходу до бухгалтерського обліку. Недостатня стандартизація інтернет-торгівлі призводить до неоднозначності і нечіткості в обліку операцій. У цьому контексті важливо використовувати міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, такі як МСФЗ, які надають чіткі принципи та вимоги до обліку інтернет-торгівлі.

Проблеми з оподаткуванням: в Україні часто виникають спірні питання стосовно оподаткування таких операцій. Необхідно вдосконалювати систему оподаткування, враховуючи міжнародний досвід і встановлюючи прозорі та справедливі правила оподаткування інтернет-торгівлі.

Недостатнє використання електронного обміну даними: електронний обмін даними може значно спростити процеси обліку інтернет-торгівлі, забезпечити швидку і точну передачу інформації між продавцями, покупцями та бухгалтерією. Однак, в Україні не завжди використовується електронний обмін даними належним чином. Важливо стимулювати використання електронних систем обміну даними та електронних документів, засновуючись на міжнародному досвіді [20].

Ринок електронної комерції розвивався доволі стабільно і мав тенденцію до приросту, за даними Statista, обсяги ринку виглядають наступним чином (у млн доларів США) (рисунок 1.4).

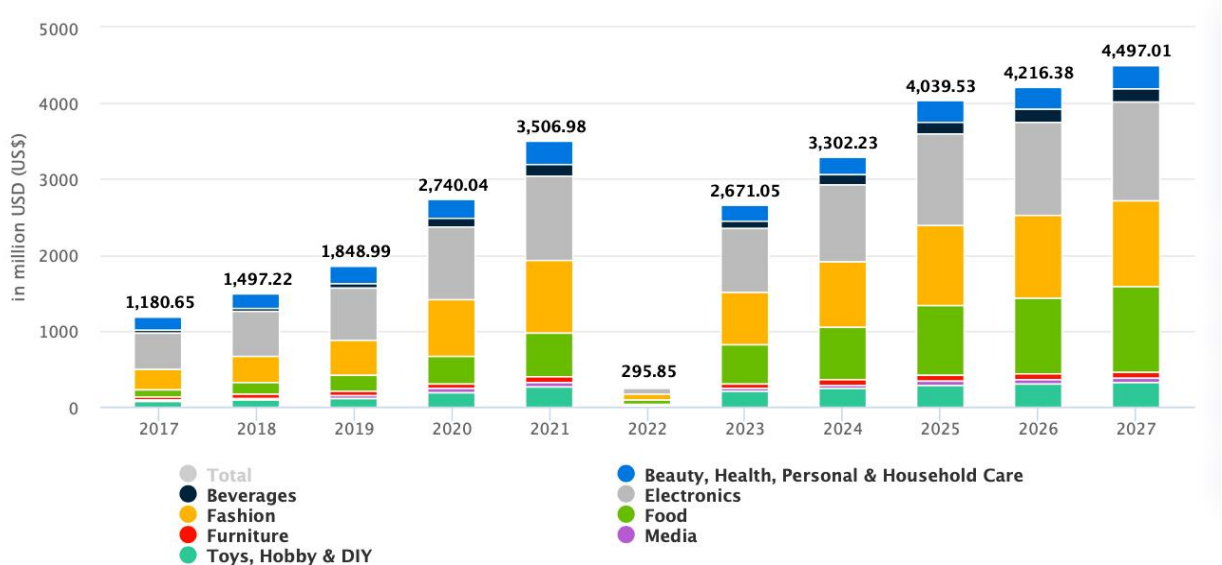

Рисунок 1.4 – Обсяги ринку електронної комерції в Україні [21]

Проте, у 2022 році український сегмент електронної комерції зазнав значного зниження обсягів через вплив різних факторів, зокрема війни, що спостерігається в країні. Обсяги суттєво просіли та склали всього 295,85 мільйонів доларів США, що становить вражаюче зменшення у 12 разів порівняно з попереднім періодом. Послідовне падіння обсягів електронної комерції стало особливо помітним у таких сферах, як мода, меблі, іграшки та хобі, краса та здоров'я, електроніка та інші. Кожен з цих сегментів зазнав значного скорочення своїх обсягів у порівнянні з попереднім періодом.

Прогнози, надані Statista на 2023 рік, відображають дуже оптимістичний сценарій для розвитку інтернет-торгівлі. За прогнозами, у найближчому році обсяги ринку будуть на рівні 2020 року і досягнуть позначки у 2671,05 мільйонів доларів. Інтересною перспективою є те, що прогнозується подальший ріст цих обсягів навіть в 2025 році, коли вони перевищать показники, зафіксовані до початку конфлікту у 2021 році [21].

Звісно, важко зробити остаточний висновок щодо реалістичності цих прогнозів на даний момент. Проте, є незаперечним фактом те, що після завершення війни економіка України та сфера електронної комерції матимуть потужний резерв для подальшого росту. Незалежно від точних прогнозів, очевидно, що українська інтернет-торгівля має перспективи розвитку, і це надає додаткову мотивацію для подальших вдосконалення цього сектору.

Порівняльна статистика показує, що Україна має значні проблеми в обліку інтернет-торгівлі порівняно з іншими країнами. Згідно з дослідженням, 30% українських компаній здатні правильно вести облік інтернет-торгівлі, а у розвинених країнах цей показник сягає 70-80% [22].

Для вдосконалення обліку інтернет-торгівлі в Україні можна використовувати кращий міжнародний досвід. Зокрема, необхідно активно впроваджувати міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, розвивати систему оподаткування, зосередитися на стандартизації процесів обліку та сприяти використанню електронного обміну даними. Крім того, важливо

проводити навчання та підвищувати кваліфікацію фахівців у галузі бухгалтерського обліку інтернет-торгівлі.

Наведемо конкретний приклад країни, що успішно розвивають цей сектор. Один із таких прикладів - Швеція. Швеція є однією з лідерів у сфері електронної торгівлі та має добре розвинуту систему обліку цього виду бізнесу [23]. Основні шляхи вдосконалення обліку інтернет-торгівлі в Україні, відповідно до міжнародного досвіду, можуть включати наступні аспекти:

- законодавче регулювання: Україні необхідно прийняти чітке та сучасне законодавство, що визначатиме правила обліку інтернет-торгівлі, включаючи вимоги до документації, звітності та оподаткування. Важливо враховувати міжнародні стандарти та норми, зокрема Європейський союз;
- електронна система обліку: розробка та впровадження електронної системи обліку, яка дозволяє моніторити та відстежувати всі операції інтернет-торгівлі. Це може включати автоматизовану систему обліку замовлень, складського обліку, фінансового обліку та звітності;
- захист персональних даних: забезпечення надійного захисту персональних даних покупців інтернет-магазинів. Україна повинна прийняти та дотримуватися міжнародних стандартів, таких як Загальний регламент про захист персональних даних ЄС;
- співпраця з платіжними системами: розвиток співпраці з провідними міжнародними платіжними системами для полегшення онлайн-платежів та забезпечення безпеки операцій [24];
- навчання та підтримка: створення навчальних програм та підтримка для підприємців, які бажають займатися інтернет-торгівлею. Це може включати проведення семінарів, воркшопів та консультацій з експертами з питань електронної комерції та бухгалтерії;
- сприяння малому та середньому бізнесу: розробка програм сприяння малому та середньому бізнесу в галузі інтернет-торгівлі. Це можуть бути

фінансові підтримки, спрощена система оподаткування та спеціальні програми для підтримки стартапів у цій сфері.

Вдосконалення обліку інтернет-торгівлі в Україні на прикладі міжнародного досвіду, зокрема Швеції, може допомогти українським підприємцям ефективніше вести бізнес у цій галузі. Важливо враховувати особливості українського ринку та забезпечити сприятливі умови для розвитку електронної комерції в країні.

Підсумовуючи, зазначимо, що шляхи вдосконалення включають регулювання, стандартизацію, оптимізацію систем оподаткування та використання сучасних технологій. Це дозволить створити ефективну та прозору систему обліку інтернет-торгівлі, що сприятиме подальшому розвитку цієї галузі в Україні.

РОЗДІЛ 2. ОПОДАТКУВАННЯ ІНТЕРНЕТ-ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ

2.1 Оподаткування інтернет-торгівлі: важливість та принципи

Зростання інтернет-торгівлі є невід'ємною складовою сучасної економіки. Україна не є винятком, адже з кожним роком все більше підприємств та споживачів використовують Інтернет для здійснення торгових операцій. Оподаткування інтернет-торгівлі в Україні має велике значення для забезпечення справедливості, економічного розвитку та фінансової стабільності (рисунок 2.1) [25].

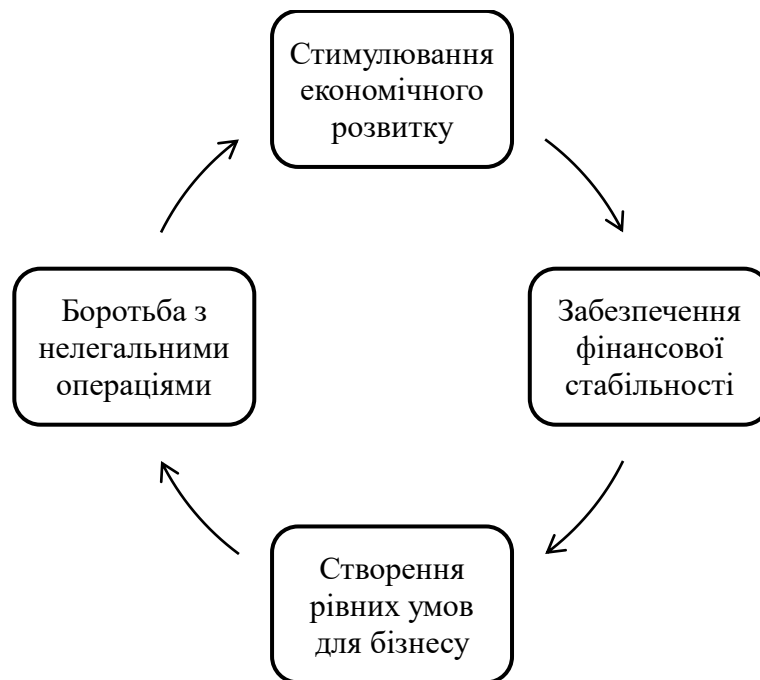

Рисунок 2.1 – Ключові аспекти щодо важливості оподаткування інтернет-торгівлі в Україні

Розглянемо детальніше ключові аспекти, що підкреслюють важливість оподаткування інтернет-торгівлі в Україні:

- стимулювання економічного розвитку: оподаткування інтернет-торгівлі є необхідною умовою для стимулювання економічного розвитку України. Завдяки оподаткуванню, держава отримує додаткові фінансові ресурси, які можна направити на розвиток інфраструктури, освіти, охорону здоров'я та

інші соціальні сфери. Це сприяє підвищенню якості життя громадян та створенню нових робочих місць;

- забезпечення фінансової стабільності: оподаткування інтернет-торгівлі є джерелом стабільних доходів для державного бюджету. Це допомагає забезпечити фінансову стабільність та здатність держави виконувати свої функції, зокрема, забезпечувати соціальний захист, інфраструктуру та інші потреби громадян. Оподаткування інтернет-торгівлі також сприяє зменшенню бюджетного дефіциту та забезпеченню сталості економіки [25];

- створення рівних умов для бізнесу: ефективне оподаткування інтернет-торгівлі допомагає створити рівні умови для бізнесу незалежно від його форми власності або місця фізичного розташування. Це сприяє конкурентному середовищу та забезпечує розвиток підприємництва, яке, в свою чергу, сприяє росту економіки та залученню інвестицій;

- боротьба з нелегальними операціями: оподаткування інтернет-торгівлі є ефективним інструментом боротьби з нелегальними операціями, такими як контрабанда, підробка товарів та ухилення від сплати податків. Шляхом встановлення прозорих правил та контролю за оподаткуванням, держава може знизити ризик нелегальної діяльності та захистити права споживачів [26].

Отже, оподаткування інтернет-торгівлі в Україні є важливим елементом сучасної економічної системи. Воно стимулює економічний розвиток, забезпечує фінансову стабільність держави, створює рівні умови для бізнесу та бореться з нелегальною діяльністю.

Здійснення ефективного та справедливого оподаткування інтернет-торгівлі в Україні вимагає розробки адекватних податкових політик та впровадження ефективної системи контролю. Тільки таким чином країна зможе використати потенціал інтернет-торгівлі для свого економічного розвитку та благополуччя громадян.

Спираючись на дані Opendata, проаналізуємо статистику реєстрації та закриття фізичних осіб-підприємців в Україні за останні 7 років. Як бачимо

з рисунку 2.2., перший переломний момент, коли відсоток закриття переважав над реєстрацією, припадав на січень 2017 року. Саме тоді була введена обов'язкова сплата єдиного соціального внеску (ЄСВ) в Україні. Таке запровадження збільшило фінансові навантаження на ФОПів особливо на тих, у кого були низькі доходи. Це могло стати однією з причин, які змусили деяких ФОПів припинити свою діяльність [27].

Також суттєвими фактором впливу став карантин на території України, який розпочався у березні 2020 року. Багато підприємців призупиняли або припиняли здійснювати по цій причині свою діяльність.

Наприкінці лютого 2022 року, українських підприємців знову спіткали труднощі, пов'язані з військовими діями на території країни. Багато людей виїхало закордон та припинили працювати в Україні. Наразі, не зважаючи на події, ситуація стабільна: з'являється доволі багато нових ФОПів через зміни структури ринку та вектору попиту, але є й такі, кому важко втриматися на плаву. Загальна кількість активних підприємців станом на кінець квітня 2023 року становить 1993358 осіб [28].

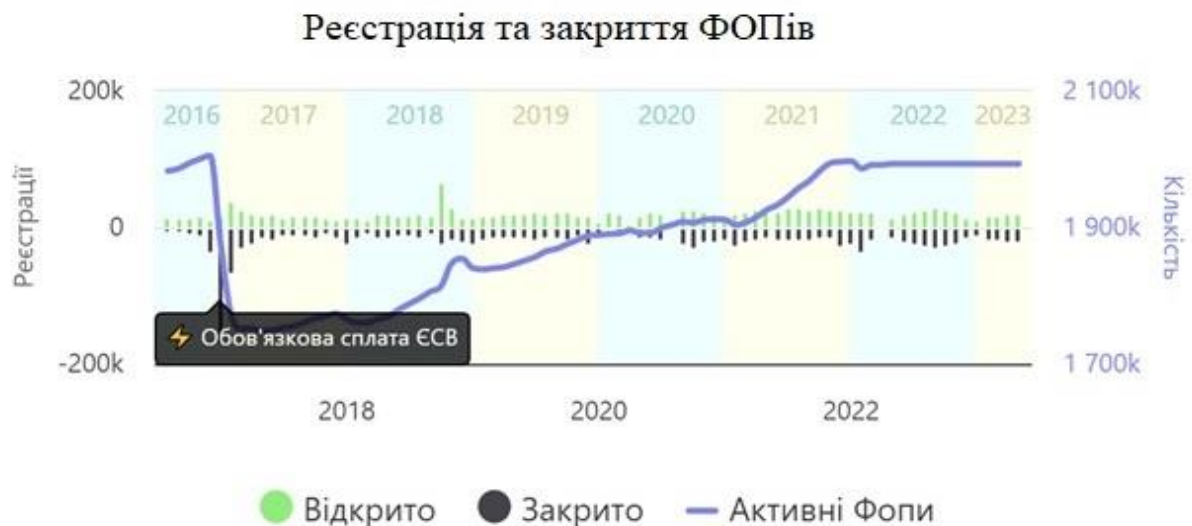

Рисунок 2.2 – Реєстрація та закриття ФОПів 2016-2023рр. [28]

Оподаткування інтернет-торгівлі є важливою складовою фіскальної політики держави, оскільки цей сектор економіки набуває все більшого значення в сучасному світі. Тому, розглянемо основні принципи оподаткування інтернет-торгівлі в Україні:

- принцип рівного оподаткування передбачає, що всі суб'єкти інтернет-торгівлі, незалежно від їх форми власності, розміру та виду діяльності, повинні підлягати однаковому режиму оподаткування. Це сприяє створенню конкурентного середовища та уникненню недобросовісної конкуренції між суб'єктами господарювання [29];

- принцип пропорційності оподаткування означає, що ставки оподаткування мають бути пропорційними до доходів та обсягів інтернет-торгівлі. Це може включати встановлення різних ставок оподаткування залежно від обсягу продажів, виду товарів чи послуг, а також застосування спеціальних ставок для малого та середнього бізнесу;

- принцип прогресивності оподаткування означає, що ставки податків повинні зростати пропорційно збільшенню доходів. Цей принцип може бути застосований до інтернет-торгівлі шляхом встановлення вищих ставок оподаткування для суб'єктів, які отримують великі доходи з цієї діяльності;

- принцип ефективності та простоти оподаткування важливі для забезпечення легкості виконання податкових зобов'язань суб'єктами інтернет-торгівлі. Це передбачає мінімізацію бюрократичних процедур, спрощення податкових розрахунків та звітності, а також використання електронних систем для сплати податків;

- принцип прозорості та контролю є важливими аспектами системи оподаткування інтернет-торгівлі. Це включає належну документацію та звітність з оподаткування, доступність інформації про правила та процедури оподаткування, а також ефективний механізм контролю за виконанням податкових зобов'язань [30].

Враховуючи ці принципи, уряд України повинен розробити та впровадити ефективну систему оподаткування інтернет-торгівлі. Вона

повинна бути справедливою, прозорою, простою у використанні та контролі. Забезпечення виконання цих принципів сприятиме розвитку інтернет-торгівлі, забезпечить фіскальну стабільність та сприятиме економічному зростанню країни.

2.2 Система оподаткування інтернет-торгівлі

Оподаткування інтернет-торгівлі є важливим аспектом для підприємців, які займаються електронною комерцією. Україна має встановлену систему оподаткування, яка регулює оподаткування цієї сфери.

Нормативно-законодавче регулювання оподаткування інтернет-торгівлі в Україні відіграє важливу роль у забезпеченні справедливості та регуляції цієї галузі економіки. Українське законодавство передбачає ряд правил та обов'язків, які повинні виконуватися суб'єктами інтернет-торгівлі з питань оподаткування.

Основними нормативно-законодавчими актами, що стосуються оподаткування інтернет-торгівлі в Україні, є Податковий кодекс та додаткові постанови та роз'яснення податкових органів. Вони встановлюють правила оподаткування, обов'язки щодо сплати податків, порядок ведення обліку та податкової звітності. Проте, варто враховувати, що нормативно-законодавче регулювання оподаткування інтернет-торгівлі може зазнавати змін та оновлень залежно від розвитку галузі та змін в податковій політиці [31].

Оподаткування інтернет-торгівлі залежить від кількох факторів, зокрема вибору форми підприємницької діяльності, обсягу доходів та специфіки продукту чи послуги, що продається.

Залежно від обсягу та характеру діяльності, інтернет-торговельні підприємства можуть оподатковуватися за двома основними системами, які показані на рисунку 2.3

Рисунок 2.3 – Основні системи оподаткування в Україні

Загальна система оподаткування передбачає сплату податку на прибуток. Це означає, що підприємство повинно вести повний облік своїх доходів та витрат і регулярно подавати звіти до органів податкової служби. За цією системою, підприємці можуть скористатися всіма можливостями підприємницької діяльності, але також зобов'язані дотримуватися всіх вимог та стандартів оподаткування.

Спрощена система оподаткування, яка включає єдиний податок, може бути вигідною для багатьох Інтернет - підприємств. Вона передбачає сплату єдиного податку залежно від обсягу доходів або від обсягу виручки, встановленого законодавством. Ця система спрощує процедуру обліку та звітності, що зменшує адміністративні витрати для підприємців [32].

Додатково до оподаткування прибутку або сплати єдиного податку, інтернет-торговельні підприємства також повинні враховувати інші аспекти оподаткування, такі як ПДВ (податок на додану вартість) та акцизи, якщо вони здійснюють продаж певних товарів.

Оскільки більшість інтернет-магазинів займаються торгівлею, їм часто буває вигідно використовувати спрощену систему оподаткування і бути

платниками єдиного податку другої або третьої групи. Для більш детального розуміння різниці між цими двома групами, слід звернутися до їх порівняльної характеристики (Додаток Ж) [33].

Важливо для підприємців, які займаються інтернет-торгівлею, отримати професійну консультацію бухгалтера або фахівця з оподаткування, щоб дотримуватися всіх вимог та мінімізувати ризики недооподаткування чи переплати податків.

Якщо людина планує розпочати бізнес самостійно та очікує невеликих обсягів доходів на початковому етапі, їй буде достатньо зареєструватися як фізична особа-підприємець.

Однак, якщо у неї є декілька партнерів, і вона бажає чітко визначити кожную сторону та розподіл прибутку від участі в бізнесі залежно від внесків, варто розглянути можливість створення юридичної особи, зокрема такої форми, як товариство з обмеженою відповідальністю [35]. Порівняльна характеристика ТОВ та ФОП наведена в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Порівняльна характеристика ТОВ та ФОП

Критерій порівняння	ТОВ	ФОП
Юридичний статус	Юридична особа	Фізична особа
Відповідальність	Власники несуть обмежену відповідальність за зобов'язаннями компанії.	Особиста відповідальність підприємця необмежена.
Реєстрація та адміністративні вимоги	Реєстрація зазвичай вимагає більшої кількості документів і процедур.	Може бути зареєстрований швидше і простіше.
Оподаткування	Оподатковується на основі податку на прибуток.	Оподатковується на основі єдиного податку.
Облік та звітність	Зобов'язаний вести повний фінансовий облік та подавати звіти до відповідних органів.	Може мати спрощений облік та менші звітні вимоги.
Розмір команди	Може мати більшу команду співробітників.	Працює самостійно або з невеликим числом співробітників.
Передача власності	Може бути складнішою і пов'язана з більшими формальностями.	Цей процес зазвичай є простим.
Перспективи залучення інвестицій	Має більші можливості для залучення зовнішніх інвестицій.	Власником інвестицій є сам підприємець.

Запровадження Інтернет-бізнесу потребує обережного підходу до процесу реєстрації та вибору правової форми, оскільки це визначить майбутні права та обов'язки, а також впливатиме на оподаткування та юридичний статус діяльності.

На етапі відкриття свого інтернет-магазину, існує можливість зареєструватися як фізична особа-підприємець (ФОП) і це має свої переваги:

- гнучкість у розпорядженні заробленими коштами: як ФОП, ви маєте повну свободу в розпорядженні своїми заробленими грошима. Ви можете знімати кошти зі свого бізнес-рахунку в будь-який зручний для вас момент;

- проста процедура реєстрації та ліквідації ФОП: реєстрація та припинення діяльності як фізичної особи-підприємця є відносно простою процедурою. Можна швидко оформити необхідні документи та розпочати свою діяльність. А у разі потреби, ліквідація ФОП також може бути проведена достатньо швидко і без надмірних ускладнень [36];

- простий облік доходів і витрат: управління фінансами та облік доходів та витрат в якості ФОП може бути менш складним порівняно з іншими формами підприємницької діяльності. Для цього виду діяльності притаманно використовувати простіші методи обліку, що дозволяє зосередитися на основних аспектах бізнесу;

- зменшений інтерес контролюючих органів: у порівнянні з певними іншими формами підприємницької діяльності, ФОП зазвичай привертає менше уваги контролюючих органів. Це означає, що ви можете мати більшу свободу дій та менше обмежень у своїй підприємницькій діяльності [37].

Враховуючи ці переваги, зареєструватися як ФОП на початковій стадії відкриття інтернет-магазину може бути вигідним вибором.

Наразі все більше поширюється міжнародна інтернет-торгівля. Оподаткування інтернет-торгівлі в зарубіжних країнах може значно відрізнятись в залежності від конкретної країни і її законодавства. Однак, існують кілька загальних принципів, які часто застосовуються при

оподаткуванні цього виду діяльності. Ось деякі загальні роздуми щодо оподаткування інтернет-торгівлі в зарубіжних країнах:

– податок на додану вартість: багато країн, включаючи більшість країн Європейського Союзу, застосовують ПДВ або подібний податок на інтернет-торгівлю. Цей податок стягується з покупців інтернет-магазину і зазвичай базується на швидкості ПДВ відповідної країни [34].

– податок на прибуток: Багато країн оподатковують прибуток, отриманий від інтернет-торгівлі. Податок на прибуток може бути застосований до прибутку, отриманого від продажу товарів або послуг через інтернет-магазин.

– митні збори та мита: при міжнародній інтернет-торгівлі можуть бути застосовані митні збори та мита. Ці збори стягуються при ввезенні або вивезенні товарів через митний кордон.

– специфічні податки: у деяких країнах можуть бути специфічні податки на окремі товари або послуги, які продаються в інтернет-магазинах. Наприклад, податки на алкоголь, тютюн, електронні послуги тощо.

– регулювання податкових обов'язків: крім самого оподаткування, інтернет-торгівля може підпадати під різні правила і обов'язки, пов'язані зі звітністю, реєстрацією, специфічними ліцензіями тощо. Ці обов'язки можуть варіюватися від країни до країни [34].

Отже, підсумовуючи слід сказати, що оподаткування інтернет-торгівлі може бути дуже різним в різних країнах, тому рекомендується звернутися до місцевого бухгалтера або юриста, який має досвід у цій галузі та може надати конкретну інформацію відносно оподаткування в певній країні. Оподаткування інтернет-торгівлі в Україні є складною та регульованою сферою, яка вимагає уваги та дотримання відповідних правил та законодавства. З метою забезпечення чесної конкуренції та збереження фінансової стабільності держави, український законодавчий орган встановив ряд податкових правил та обов'язків для суб'єктів інтернет-торгівлі.

2.3 Аналіз проблем оподаткування інтернет-торгівлі в Україні та перспективні шляхи їх вдосконалення: міжнародний досвід

Інтернет-торгівля стала невід'ємною частиною сучасного бізнесу, але у зв'язку з її швидким розвитком українська система оподаткування зазнає деяких викликів та проблем. Невідповідність наявного законодавства до специфіки цієї сфери призводить до нерівності у конкурентній боротьбі, порушення правил і недостатнього контролю з боку держави. Давайте розглянемо деякі з найактуальніших проблем оподаткування інтернет-торгівлі в Україні (рисунок 2.4) [36].

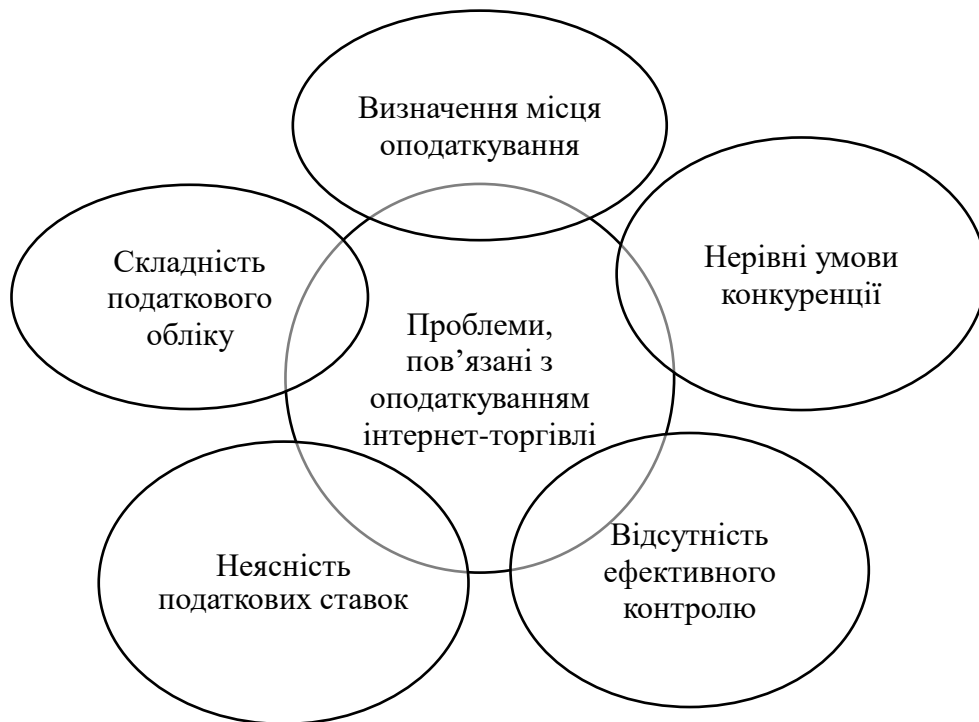

Рисунок 2.4 – Проблеми, пов'язані з оподаткуванням інтернет-торгівлі

– визначення місця оподаткування: однією з ключових проблем є визначення місця оподаткування для інтернет-торговців, особливо у випадку міжнародної торгівлі. Часто виникає питання, яка країна має право стягувати податки з такої діяльності і як розподіляти прибуток. Відсутність чітких правил у цьому питанні ускладнює оподаткування та створює прогалини, які можуть бути використані для ухилення від сплати податків;

– нерівні умови конкуренції: інтернет-торгівля в Україні зазнає нерівних умов конкуренції порівняно з традиційними крамницями. Часто зарубіжні інтернет-платформи можуть працювати в Україні, не сплачуючи податків та не дотримуючись місцевих законодавчих вимог. Це створює нерівні умови для вітчизняних підприємців та порушує принципи справедливої конкуренції [37];

– складність податкового обліку: оподаткування інтернет-торгівлі в Україні може бути складним процесом через різноманітність продуктів, розрахункових систем і платіжних методів. Ведення обліку доходів та витрат може стати складною задачею для підприємців, особливо для початківців. Недостатня свідомість про правила і облікові процедури може призвести до помилок в розрахунках і порушень податкового законодавства;

– відсутність ефективного контролю: брак ефективного контролю з боку держави над інтернет-торгівлею може сприяти ухиленню від сплати податків та недекларуванню прибутку. Це створює прогалини у системі та втрати бюджету. Необхідно вдосконалювати механізми контролю та забезпечувати суворіше дотримання податкових правил з боку інтернет-торговців;

– неясність податкових ставок: існує неясність щодо застосування податкових ставок до окремих категорій товарів і послуг, що продаються в інтернеті. Це може призвести до суперечок між підприємцями та податковими органами, а також створити ризик недоплати або переплати податків [39].

У світлі цих проблем важливо, щоб українська система оподаткування інтернет-торгівлі була модернізована та відповідала сучасним викликам. Розробка чітких правил і спеціалізованих законодавчих актів, сприятливих умов для підприємців та держави, а також ефективний контроль можуть сприяти розвитку цієї сфери та забезпечити справедливість та стабільність у оподаткуванні інтернет-торгівлі в Україні.

Оподаткування інтернет-торгівлі в Україні вимагає постійного вдосконалення, щоб враховувати зростаючу роль цього сектору в економіці та забезпечити справедливе оподаткування.

Перспективи оподаткування інтернет-торгівлі в Україні є важливим аспектом розвитку цієї галузі. Інтернет-торгівля постійно зростає і стає все більш популярною серед підприємців та споживачів. З метою ефективного оподаткування і забезпечення справедливого підходу до оподаткування цього сектора, розглядаються деякі перспективи і напрями.

Одним із таких напрямів є модернізація податкових правил. Важливо адаптувати податкове законодавство до сучасних реалій інтернет-торгівлі. Це може включати визначення особливих правил для цифрових товарів і послуг, які не мають фізичної форми, а також розробку механізмів для збору податків з міжнародних трансакцій [41].

Для того, щоб належним чином забезпечити законодавче врегулювання важливо встановити чіткі правила та вимоги для інтернет-торговців щодо сплати податків. Це може включати встановлення обов'язкових реєстраційних процедур, звітності та відповідальності за порушення податкових правил. У той же час, введення спрощеної системи оподаткування для малих та середніх підприємств інтернет-торгівлі може стимулювати їх розвиток. Це дозволить зменшити податкове навантаження та спростити процедури звітності.

Для обміну досвідом та інформацією щодо оподаткування інтернет-торгівлі, важливо встановити ефективну міжнародну співпрацю з іншими країнами. Це допоможе уникнути подвійного оподаткування, боротися з ухиленням від оподаткування та забезпечити справедливу конкуренцію.

Розвиток електронних систем звітності та співпраці між підприємствами і податковими органами може спростити процедуру збору та аналізу податкової інформації. Це дозволить ефективніше контролювати оподаткування інтернет-торгівлі [42].

Успішне вдосконалення оподаткування інтернет-торгівлі в Україні вимагає комплексного підходу та спільних зусиль з боку уряду, бізнесу та інших зацікавлених сторін. Це допоможе створити розумну та справедливу податкову систему, сприятливу для розвитку інтернет-торгівлі та економіки в цілому.

При розгляді шляхів вдосконалення можна оглянути міжнародний досвід країн, які вже успішно впровадили ефективні підходи до оподаткування інтернет-торгівлі. Один з найпрогресивніших прикладів такого досвіду можна знайти в Німеччині (рисунок 2.5) [43]:

Рисунок 2.5 – Шляхи вдосконалення оподаткування на прикладі Німеччини

– встановлення порогового значення для оподаткування: Німеччина встановила порогове значення для оподаткування в інтернет-торгівлі. За цим підходом, підприємці, які мають оборот нижче встановленого порогу, звільняються від обов'язкових податкових зобов'язань. Це сприяє полегшенню податкового тягаря для малих інтернет-торговців та стимулює їхнє підприємницьке середовище;

– розширення сфери оподаткування: Німеччина ввела обов'язкове оподаткування іноземних інтернет-торговців, які продають свої товари в країні. Це дозволяє уникнути конкуренційних переваг для зарубіжних підприємців та забезпечити рівні умови для всіх учасників ринку [44].;

– застосування системи реєстрації та контролю: Німеччина впровадила систему реєстрації та контролю для інтернет-торговців. Ця система дозволяє збирати відомості про підприємців, їхні обороти та оподатковувати їх відповідно до встановлених правил. Такий підхід допомагає забезпечити ефективний нагляд за оподаткуванням інтернет-торгівлі та уникнути недекларування доходів [47];

– співпраця з міжнародними партнерами: Німеччина активно співпрацює з іншими країнами та міжнародними організаціями, щоб вирішити питання, пов'язані з оподаткуванням інтернет-торгівлі. Це включає обмін інформацією, розробку спільних стандартів та взаємне сприяння в розслідуванні податкових порушень. Такий підхід допомагає забезпечити узгодженість та ефективність оподаткування міжнародної інтернет-торгівлі.

Ураховуючи міжнародний досвід Німеччини, Україна може вдосконалити оподаткування інтернет-торгівлі шляхом впровадження порогових значень для оподаткування, розширення сфери оподаткування, впровадження системи реєстрації та контролю, а також підвищення рівня співпраці з міжнародними партнерами. Ці кроки сприятимуть забезпеченню справедливого і ефективного оподаткування, захисту інтересів підприємців та забезпеченню стабільного розвитку інтернет-торгівлі в Україні.

ВИСНОВКИ

У ході виконання роботи, було вивчено економічну сутність поняття "електронна комерція" та розглянуто його складові та види. Проведене дослідження про дропшипінг як одну з форм інтернет-торгівлі, підтверджує, що дропшипінг є ефективним та перспективним методом бізнесу, який дозволяє підприємцям займатися торгівлею без необхідності мати власний товар на складі.

Переваги дропшипінгу полягають у зниженні витрат на початкове інвестування, складанні запасів та управлінні логістикою. Крім того, ця форма торгівлі дозволяє підприємцям швидко розширювати асортимент товарів та працювати з різними постачальниками.

Проте, дропшипінг також включає свої виклики та проблеми. Однією з головних складнощів є контроль якості товарів, оскільки підприємець не має прямого доступу до товару перед його доставкою клієнту. Крім того, можуть виникати проблеми зі затримкою доставки, невдалим спілкуванням з постачальниками та конфліктами відносин з клієнтами.

Під час аналізу було з'ясовано, що електронна комерція є активно розвиваючимся сектором господарства, який охоплює широкий спектр видів торгівлі та підприємницької діяльності. Також було проаналізовано нормативні вимоги та важливі аспекти обліку інтернет-торгівлі в Україні, зокрема щодо реєстрації, ведення обліку та звітності.

Було досліджено проблематику оподаткування інтернет-торгівлі. З'ясовано важливість оподаткування даного сектору та розглянуто принципи, які повинні бути враховані при його впровадженні. Також була детально проаналізована система оподаткування інтернет-торгівлі в Україні, включаючи різні форми оподаткування. При цьому було виявлено ряд проблем, пов'язаних з оподаткуванням інтернет-торгівлі, таких як відсутність ефективного контролю, неясність податкових ставок, нерівні умови конкуренції та складність податкового обліку.

Проведено аналіз проблем обліку і оподаткування інтернет-торгівлі в Україні та запропоновано перспективні шляхи їх вдосконалення на основі міжнародного досвіду. Імплементация кращих практик інших країн, зокрема німецького та шведського досвіду, може сприяти вирішенню проблем та створенню ефективної системи обліку та оподаткування інтернет-торгівлі в Україні.

Серед пропозицій щодо вдосконалення можна виділити спрощення податкових процедур, забезпечення прозорості та контролю, створення сприятливих умов для розвитку інтернет-торгівлі та забезпечення рівних умов для всіх учасників ринку.

Отже, реалізація запропонованих перспективних шляхів вдосконалення обліку та оподаткування інтернет-торгівлі в Україні є важливим завданням для створення сприятливого інвестиційного клімату, розвитку цифрової економіки та забезпечення стабільного фінансування бюджету країни. Реалізація цих шляхів може сприяти зростанню обсягів інтернет-торгівлі, збільшенню доходів держави та стимулюванню економічного розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Скляр Д. В. Концептуальні засади управління бізнес-процесами підприємств електронної комерції / Д. В. Скляр // *Економіка та підприємництво*. 2020. № 2. С. 89-95 (дата звернення: 02.04.2023).
2. Виноградова О.В. Електронний бізнес. *Навчальний посібник*. / О.В. Виноградова, Н.І. Дрокіна. – Київ: ДУТ, 2018. – 292 с. (дата звернення: 02.04.2023).
3. Шевчук, О. Моделі та методи розвитку електронної комерції. *Економіка та держава*. 2018. №5. С. 77-80 (дата звернення: 02.04.2023).
4. Гавриць, О. Міжнародний досвід використання електронної комерції та його значення для України. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Серія: *Економіка*, 1(4), 2018. С. 67-73 (дата звернення: 02.04.2023).
5. Про електронну комерцію: Закон України від 3 вересня 2015 року № 675-VIII. Дата оновлення: 01.01.2022. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text> (дата звернення: 02.04.2023).
6. Дrajниця, С. А. Електронна комерція [Текст]: навч. посібник / С. А. Дrajниця. – Львів: *Новий світ-2000*, 2021. – 184 с (дата звернення: 02.04.2023)
7. Байцар Р.І. Розвиток нормативно-правового регулювання електронної комерції в Україні / Р.І. Байцар, А.М. Зеліско // *Стандартизація, сертифікація, якість*. — 2016. — № 3. — С. 39—44 (дата звернення: 06.04.2023).
8. Ковальова О. М., Кірсанова В. В. Основні форми інтернет-торгівлі: особливості, переваги, недоліки. *Економіка та держава*. № 7/2020. С. 85-92 (дата звернення: 06.04.2023).
9. Кузьменко Н.В., Онищенко О.В., Циган Р.М. Тенденції змін в системі оподаткування малого бізнесу. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія : «Економічні науки». 2021. № 5. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-5-7287> (дата звернення: 06.04.2023).

10. Федорчак В. Дропшипінг: переваги та недоліки такої моделі бізнесу. Київ. *Маркетинг*, 2018. URL: <https://webexpert.com.ua/ua/dropshipping-perevagi-tanedoliki> (дата звернення: 06.04.2023).
11. Дропшипінг як сучасний напрям розвитку бізнесу в Україні. *Modern Economics*. 24. 2020. С. 107-112 (дата звернення: 06.04.2023).
12. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI, URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 06.04.2023).
13. Закон України «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 № 1023-XII, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text> (дата звернення: 06.04.2023).
14. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 06.04.2023).
15. Петрович І.А. Веб-сайт інтернет-магазину: бухоблік витрат на створення та обслуговування / І.А. Петрович // *Все про бухгалтерський облік*. 2018. № 99. С. 36-41 (дата звернення: 08.04.2023).
16. Юлін А.О. Інтернет-магазин придбав та продав товар: облік та документи / А.О. Юлін // *Все про бухгалтерський облік*. 2019. № 99. С. 52-57 (дата звернення: 08.04.2023).
17. Паламаренко Ю.О. Особливості бухгалтерського обліку і оподаткування в інтернет-торгівлі / Ю.О. Паламаренко // *Облік і фінанси АПК*. – 2017. - №1. – С. 63-65 (дата звернення: 10.04.2023).
18. Лега О.В. Інтернет-торгівля: облік і оподаткування / О.В. Лега // *Причорноморські економічні студії. Серія: Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2019. Вип. 43. С. 161-166 (дата звернення 10.04.2023).
19. Петрович І.А. Веб-сайт інтернет-магазину: бухоблік витрат на створення та обслуговування / І.А. Петрович // *Все про бухгалтерський облік*. 2017. № 99. С. 36-41 (дата звернення: 10.04.2023).

20. Ілляшенко, С.М. Перспективи та основні проблеми розвитку інтернет-торгівлі в Україні [Текст] / С.М. Ілляшенко, Т.Є. Іванова // *Механізм регулювання економіки*. - 2020. - № 3. - С. 72-81 (дата звернення: 14.04.2023).
21. Digital Market Insightse. Commerce – Ukraine. *Statista*. 2023. URL: <https://www.statista.com/outlook/dmo/ecommerce/ukraine>.
22. Instagram нарощує м'язи – як українці користуються соцмережами. URL : <https://nachasi.com/2020/03/11/facebook-instagram-in-ukraine/> 81 (дата звернення: 14.04.2023).
23. Безверха, О. О. Розвиток торгівлі через мережу Інтернет в Україні та світі. *Вісник студентського наукового товариства «ВАТРА» Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ*. Вінниця: Редакційно-видавничий, 8 (дата звернення: 14.04.2023).
24. Величко, Катерина Юріївна, Лариса Леонідівна Носач, Оксана Іванівна Печенка. Сучасні тенденції та перспективи розвитку ринку інтернет-торгівлі: міжнародний досвід та національна практика. 2019. (дата звернення: 14.04.2023).
25. Оподаткування електронної торгівлі: проблема, що розвивається. URL: <https://bit.ly/39d2Idw> (дата звернення: 16.04.2023).
26. Інтернет-торгівля: правові аспекти. URL: <https://bit.ly/2H1osgj> (дата звернення: 16.04.2023).
27. Андронік, О. Л. "Вплив оподаткування на розвиток малого та середнього підприємництва в Україні." *Економіка і організація управління* 39. 2020. С. 144-154 (дата звернення: 20.04.2023).
28. Фопономіка. Економіка українських фопів в реальному часі. Opendata. URL: <https://opendatabot.ua/open/foponomics> 154 (дата звернення: 20.04.2023).
29. Максименко І., Васильченко Е., Особливості бухгалтерського обліку та оподаткування товарів через інтернет-торгівлю. *Молодий вчений*, 9 (61), 2018. С. 253-256. URL:

<https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/4004> 154 (дата звернення: 20.04.2023).

30. Полторак А.С., Буганов О.В. Особливості оподаткування інтернет-торгівлі. 2020. (дата звернення: 20.04.2023).

31. Степанов А. Відкриття інтернет-магазину: перспективний startup. 2019. URL: <http://yurgazeta.com> (дата звернення: 21.04.2023).

32. Лега О.В. Інтернет-торгівля: облік і оподаткування / О.В. Лега // *Причорноморські економічні студії. Серія: Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2019. Вип. 43. С. 161-166 (дата звернення 21.04.2023).

33. ФОП 3 чи ФОП 2: як обрати? Основні факти і відмінності щодо податків і умов перебування. *Fairo* – URL: <https://www.fairo.com.ua/blog/fop-2-or-fop-3> (дата звернення: 21.04.2023).

34. Де інтернет-магазину вигідніше платити податки? 2020. URL: <http://forbes.net.ua/ua/> (дата звернення: 21.04.2023).

35. Доманчук О. Правові основи організації діяльності інтернет-магазину. URL: <http://juristblog.com.ua> (дата звернення: 21.04.2023).

36. Федоричак В. Бізнес в Інтернеті: види та приклади. URL: <http://lemarbet.com/ua/otkrytieinternet-magazina/biznes-v-internete-vidy-primery/> (дата звернення: 21.04.2023).

37. Комарницька, С.М. Основні проблеми вдосконалення інтернет-торгівлі в Україні // *Механізм регулювання економіки*. - 2018. - № 3. - С. 3839 (дата звернення: 23.04.2023)

38. Сак Т.В., Ховхалюк Д.О. Електронна торгівля в Україні: стан, тенденції, перспективи розвитку. *Маркетинг і цифрові технології*. 2020. Т. 4. № 3. С. 73–85 (дата звернення: 23.04.2023).

39. Coppola D. Statistics and facts about global e-commerce. 2021. URL : <https://www.statista.com/topics/871/online-shopping/#dossier-chapter1> (дата звернення: 23.04.2023).

40. Ковтун Т.Д., Матвієнко А.П. Сучасний стан і перспективи розвитку світового та вітчизняного ринків електронної комерції. *Бізнес Інформ*. 2020. № 4. С. 295–303 (дата звернення: 23.04.2023).

41. Марусей Т. В. Основні тенденції розвитку ринку електронної комерції в Україні. *Видання Мукачівського державного університету. Економіка і суспільство*. Мукачів, 2018. №14. С. 1011–1015 (дата звернення: 23.04.2023).

42. Тренд електронної комерції в Україні 2020: цифри і факти. Режим доступу : <https://webexpert.com.ua/ua/elektronna-komertsiya-v-ukrayini-2020>. (дата звернення: 23.04.2023).

43. Турчин, О.Ю. Аналіз розвитку інтернет-торгівлі в Україні [Текст]: *робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавра; спец.: 076 - підприємництво, торгівля та біржова діяльність* / О.Ю. Турчин; наук. керівник Б.Л. Ковальов. - Суми: СумДУ, 2020. - 64 с (дата звернення: 23.04.2023).

44. Маловичко С. В. Аналіз сучасних тенденцій та динаміки розвитку електронної торгівлі на підприємствах України / С. В. Маловичко // *Проблеми економіки*. – 2020. – № 2. – С. 71-77 (дата звернення: 23.04.2023).

45. Лега О.В. Інтернет-торгівля: оподаткування та облік. *Причорноморські економічні студії*. 43. 2019. С. 161-166 (дата звернення: 23.04.2023).

46. О. В. Кравченко, Я. О. Гербут. Проблеми та перспективи розвитку Інтернет-торгівлі 23-25 *Фінанси, банківська система та страхування в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку в кризовій економіці: Матеріали VI Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції 2-3 березня 2023 р.*: Дніпро : ДДАЕУ, 2023. – 291 с. (дата звернення: 23.04.2023).

47. Pora, M., Muntean, M. E-commerce and its accounting implications. *Journal of Accounting and Management Information Systems*, 18(2). 2019, 254-272.

48. Andersen, B., & Foss, N. J. The new digital landscape: How digitalization is transforming retail business models. *Journal of Organizational Design*, 6(1), 2017, 4.
49. Brüggemann, U., Peyer, M., Schumacher, D. The impact of e-commerce on taxation: An empirical analysis of the European Union. *Journal of Business Economics*, 88(5), 2018, 615-641.
50. Chaffey, D., Ellis-Chadwick, F. Digital marketing: Strategy, implementation and practice. *Pearson UK*. 2019.

ДОДАТКИ
ДОДАТОК А

SUMMARY

Herbut Y.O. Internet trade: prospects for accounting and taxation in Ukraine. Bachelor's qualifying work. Sumy State University, Sumy, 2023

The paper examines the economic essence of electronic commerce and its types. The importance of internet trade taxation is substantiated, the main principles of internet trade taxation and the main existing taxation systems in Ukraine are considered. Typical business operations for the purchase and sale of goods by an online store and the peculiarities of their accounting are defined. A review of the regulatory and legal regulation of online trade accounting in Ukraine was carried out. An analysis of the problems of accounting and taxation of Internet trade was carried out and promising ways of their improvement were determined by implementing international experience. The main goal of this study is to consider the problematic aspects of accounting and taxation of Internet trade in Ukraine and to identify promising directions for their improvement.

Keywords: e-commerce, online trade, accounting, taxation, online store.

АНОТАЦІЯ

Гербут Я.О. Інтернет-торгівля: перспективи обліку та оподаткування в Україні. – Кваліфікаційна робота бакалвара. Сумський державний університет, Суми, 2023 р.

У роботі досліджено економічну сутність електронної комерції, її види. Обґрунтовано важливість оподаткування інтернет-торгівлі, розглянуто основні принципи оподаткування інтернет-торгівлі та основні діючі системи оподаткування в Україні. Визначено типові господарські операції з придбання та продажу товарів інтернет-магазином та особливості їх бухгалтерського обліку. Здійснено огляд нормативно-правового регулювання обліку інтернет-торгівлі в Україні. Проведений аналіз проблем обліку та оподаткування інтернет-торгівлі та визначені перспективні шляхи їх вдосконалення, шляхом впровадження міжнародного досвіду. Основною метою цього дослідження є розгляд проблемних аспектів обліку та оподаткування інтернет-торгівлі в Україні та визначення перспективних напрямків для їх вдосконалення.

Ключові слова: електронна комерція, інтернет-торгівля, облік, оподаткування, інтернет-магазин.

ДОДАТОК Б

Таблиця Б.1– Види електронної комерції

Назва форми бізнесу	Тлумачення	Трактування
B2B	business to business, «бізнес для бізнесу»	Компанія спеціалізується на продажі товарів та послуг іншим компаніям. Такий вид діяльності відомий як оптова торгівля, коли товари реалізуються покупцям потім у роздріб. Крім того, компанія надає корпоративні послуги, які призначені для підприємств, такі як касове устаткування, хмарні сховища і сервіси, доставка вантажів за кордон та інші. Це дозволяє компанії отримувати значну кількість замовлень від своїх корпоративних клієнтів і забезпечує їй стабільний потік прибутку.
B2C	business to consumer, «бізнес для споживача»	Інтернет магазини, які продають товари або послуги споживачам безпосередньо, тобто у роздріб.
C2B	consumer to business, «споживач для бізнесу»	Індивідуальні підприємці та фізичні особи здебільшого спеціалізуються на наданні послуг, що підтримують ефективну діяльність компаній. Наприклад, індивідуальні аутсорсери можуть надавати послуги, пов'язані з розробкою веб-сайтів, рекламними кампаніями.
C2C	consumer to consumer, «від споживача до споживача»	Люди, що мають різний досвід та навички, пропонують один одному різноманітні товари та послуги. Це можуть бути няні для дітей, репетитори, кондитери та дизайнери одягу.
G2B	government to business, «від уряду до бізнесу»	Державні органи можуть надавати різні послуги та продукти для бізнесу, що може включати в себе, наприклад, надання дозволів на використання радіочастот, повітряного простору та інших ресурсів. Також державні органи можуть надавати сервіси для збору та обробки даних, які можуть бути корисні для бізнесу.
B2G	business to government, «бізнес для уряду»	Зворотний процес: наприклад, товари і послуги у рамках держзакупівель, програмне забезпечення, електроніка.
C2G	consumer to government, «від споживача до уряду»	Коли споживачі оплачують різні держпослуги.

ДОДАТОК В

Рисунок В.1– Складові первісної вартості придбаних товарів

ДОДАТОК Г

Таблиця Г.1 – Відображення типових операції з продажу товарів на рахунках

№	Зміст господарської операції	Д-т	К-т
1	Відображено операції з відвантаження товарів вітчизняним покупцям	361	702
2	Відображено операції з відвантаження товарів іноземним покупцям	362	702
3	Відображено податкові зобов'язання з ПДВ у складі вартості відвантаженого товару	702	641
4	Списано собівартість відвантаженого товару	902	281
5	Надійшли від покупця кошти в оплату товару	311	361
6	Віднесено на фінансовий результат:		
	– собівартість реалізованого товару	791	902
	– дохід від реалізації товару	702	791

ДОДАТОК Д

Приклад 1

Інтернет-магазин «Електронік», який є платником ПДВ, на умовах передоплати, придбав у підприємства «Технікс», який є платником ПДВ, 5 обігрівачів. Вартість одного обігрівача складала 5400 грн (у т.ч. ПДВ – 900 грн). Витрати на доставку товарів становили 840 грн. (у т. ч ПДВ – 140 грн.). За місяць обігрівачі були продані на умовах передоплати за вартістю 6900 грн. за одиницю (у т. ч. ПДВ – 1150 грн).

Таблиця Д.1 – Бухгалтерський облік придбання та реалізації товарів інтернет-магазином

№	Зміст господарської операції	Д-т	К-т	Сума
Придбання товарів на умовах передоплати				
1	Внесено передоплату за обігрівачі (5400 × 5 од. = 27 000 грн)	371	311	27 000
2	Відображена сума податкового кредиту (за умови наявності зареєстрованої податкової накладної)	641	644	4500
3	Оприбутковані придбані обігрівачі	281	631	22 500
4	Списаний податковий кредит по ПДВ	644	631	4500
5	Проведений взаєморозрахунок з постачальником	631	371	27 000
6	Включені до первісної вартості обігрівачі витрати на їх доставку	281	631 (685)	700
7	Відображена сума податкового кредиту у вартості ТЗВ (за наявності податкової накладної)	641	631 (685)	140
8	Оплачені транспортні послуги	631 (685)	311	840
Продаж товарів на умовах передоплати				
9	Отримана передоплата за обігрівачі (6900 × 5= 34 500 грн.)	311	681	34 500
10	Нараховані податкові зобов'язання з ПДВ	643	641	5 750
11	Продані обігрівачі покупцям	361	702	34 500
12	Відображені зобов'язання з ПДВ	702	643	5 750
13	Проведений взаєморозрахунок заборгованостей	681	361	34 500
14	Списана на витрати собівартість реалізованих обігрівачів (22 500 + 700)	902	281	23 200

ДОДАТОК Е

Таблиця Е.1 – Відображення типових операції з повернення товарів на рахунках

№	Зміст господарської операції	Д-т	К-т
1	Зменшення доходу від продажу товару на вартість повернутого товару	704	361
2	Червоне сторно собівартості товару	902	28
3	Червоне сторно зобов'язань із ПДВ	704	641
4	Повернення грошових коштів покупцю	361	311(301)

ДОДАТОК Ж

Таблиця Ж.1 – Порівняльна характеристика 2-ї та 3-ї груп спрощеної системи оподаткування

Критерій порівняння	2-га група	3-я група
Єдиний податок (ЄП)	Фіксована ставка, не більше 20% МЗП (1340 грн)	3% доходу для платників ПДВ 5% доходу для неплатників ПДВ
Єдиний соціальний внесок (ЄСВ)	Для ФОП 2 і з груп – це 22% від поточної МЗП. Тобто: з 1.01.2023 – 1474 грн	
Штраф за прострочення й несплату ЄСВ	За несплату чи несвоєчасну сплату (перерахування) ЄСВ передбачено штраф у розмірі 20% свосчасно невиконаних сум	
Співпраця з іноземними замовниками та замовниками, які знаходяться не на ЄП	ФОП 2-ї групи може мати іноземних клієнтів, але виключно тих, які проживають в Україні. ФОП 2-ї групи не має права назвати послуги фізичним особам-нерезидентам, які не проживають в Україні тривалий час.	Дозволена
ПДФО та ВЗ	Сплачується у випадках використання праці найманих робітників	
Види діяльності	Надання побутових послуг, виробництво ресторанний бізнес, продаж товарів	Усі види діяльності крім тих, що заборонені для тих ФОП, хто сплачує ЄП
Праця найманих працівників	Не використовується, або залучено не більше 10 осіб	Кількість найманих працівників не обмежена або не використовується
Ліміт доходу за рік	5 000 400 грн	7 002 000 грн